

Andrei CHICIUC, Igor CHICIUC,
Stela GUVIR, Elena HANGANU,
Violina CHICIUC, Marina GAVRILOVICI

DEC

Dicționar Explicativ al Termenilor Infrastructurii Calității

2016

658.56(038)

D 39

Coorodonator:

conf.dr.ing. Andrei CHICIUC

Autori:

Andrei CHICIUC, Igor CHICIUC, Stela GUVIR, Elena HANGANU, Violina CHICIUC, Marina GAVRILOVICI

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

DEC : Dicționar Explicativ al Termenilor Infrastructurii Calității / Andrei Chiciuc (coord.), Igor Chiciuc, Stela Guvir [et al.]. – Chișinău : S. n., 2016 (Tipogr. „Bons Offices”). – 268 p.

Apare cu sprijinul Proiectului 544197-Tempus-1-2013-IT-JPHES „Technological Transfer Network” al Uniunii Europene. – 1000 ex.

ISBN 978-9975-87-146-4.

658.56(038)

D 39

Editat cu sprijinul Proiectului 544197-Tempus-1-2013-IT-JPHES “Technological Transfer Network” al Uniunii Europene.

*Calitatea nu este o acțiune, ci un obicei.
(Aristotel)*

CUVÂNT ÎNAINTE

Astăzi, mai mult ca oricând, suntem preocupați de calitatea produselor pe care le achiziționăm și a serviciilor de care dorim să beneficiem, iar producătorii și prestatorii serviciilor respective vehiculează tot mai frecvent cu acest termen, precum și cu mulți alții pe care noi ne dorim să-i înțelegem. Deci, ce este calitatea? Ce este managementul calității? Ce este metrologia? Ce este acreditarea? Răspunsul la aceste și la multe alte întrebări îl veți găsi consultând prezentul dicționar. Iată de ce dicționarul a fost intitulat de către autori Dicționar Explicativ al Termenilor Infrastructurii Calității sau, pe scurt, DEC.

Inițiativa de a elabora DEC vine din dorința autorilor de a facilita înțelegerea termenilor specifici acestui domeniu. Dicționarul se adresează, în special, studenților de la disciplinele ce au conexiune cu domeniul de asigurare a calității, precum și specialiștilor ce activează în sau au careva tangențe cu domeniul respectiv. În afară de aceasta, DEC-ul este, de asemenea, util pentru persoanele ce nu au ca activitate de bază domeniul de asigurare a calității, dar care, deschizând dicționarul, pot mai ușor înțelege unele noțiuni uzuale ce pot fi astăzi des întâlnite.

Așadar, în acest dicționar regăsim termeni și definiții utilizate pe larg în domeniul de asigurare a calității și care sunt redatate aici într-un format – accesibil tuturor celor interesați. Pentru a simplifica căutarea de către cititor a informației în dicționar, aceasta a fost expusă în ordine alfabetică. La elaborarea dicționarului, la identificarea termenilor și a definițiilor din domeniul infrastructurii calității a fost utilizată literatura de specialitate, materialul expus fiind prezentat într-un mod lesne de înțeles pentru un public cât mai larg.

În afară de limba română, în care a fost redactat acest dicționar, termenii întâlniți în infrastructura calității au fost prezentați în DEC și în câteva alte limbi străine, ce sunt pe larg utilizate în prezent. Respectiv, termenii au fost expuși în limba engleză, în limba franceză și în limba rusă, astfel înlesnind înțelegerea acestora în cazul când se consultă literatura de specialitate într-o limbă străină.

La redactarea dicționarului a participat un colectiv de autori cu experiență în domeniul infrastructurii calității și care activează în diverse ramuri ale acesteea. Astfel, autorii, cunoscând din practica de zi cu zi termenii și definițiile din domeniu, au cules cu grijă expresiile care se utilizează în mod frecvent pentru a le expune DEC.

Vă dorim consultare plăcută a termenilor și a definițiilor din domeniul infrastructurii calității.

Autorii

A

abatere ⇐ ecart ⇐ deplasare ⇐ deviere / *aberration / écart / отклонение*
- diferența între valoarea adevărată și valoarea de referință.

abatere de previziune / *schedule variance / écart de prevision / предвиденное отклонение /*
- întârzierea, la o dată fixă, luată în raport cu previziunea termenului de execuție.

abatere standard / *standard deviation / écart standard / стандартное отклонение*
- rădăcina pătrată pozitivă a variantei unei variabile aleatorii.

acceptare (pe baza utilizării fișei de control) / *acceptance (control chart or control chart usage) / acceptation (usage d'une carte de contrôle) / утверждение (на основе формуляра контроля)*
- decizia că un proces operează în mod satisfăcător, pe baza statisticilor reprezentate pe fișă.

acceptare¹ / *acceptance / acceptation / утверждение*
- concluzia că un lot sau o cantitate de produse sau de servicii corespunde criteriilor de acceptare.

acceptare² / *acceptance / acceptation / утверждение*
- act prin care semnatarul consideră că lucrările sau serviciile care îi sunt remise sunt satisfăcătoare.

acces la un sistem de certificare / *access to a certification system / accès à un système de certification / доступ к системе сертификации*
- posibilitatea de a obține certificarea după regulile sistemului.

accesibilitate a unui serviciu / *service accessibility performance / accessibilité (d'un service) / доступность услуги*
- capacitatea unui serviciu de a fi obținut cu toleranțe specifice și în condiții date, la cererea unui utilizator.

acord ⇐ înțelegere / *agreement / agrément / договор, соглашение*
- definirea termenilor și condițiilor în care se va desfășura o relație de muncă.

acord bilateral / *bilateral agreement / arrangement bilateral / двухстороннее соглашение*

- acord de recunoaștere a rezultatelor de către fiecare din cele două părți.

acord de certificare / *certification agreement / arrangement de certification / договор (обязательство) соглашение по сертификации*

- acord (aranjament) care are ca efect să facă acceptabile, mutual, sistemele de certificare sau procedurile conexe în vederea facilitării schimburilor.

acord de recunoaștere / *recognition agreement / arrangement de reconnaissance / соглашение о признании*

- acord bazat pe acceptarea de către o parte, a rezultatelor prezentate de altă parte, pe aplicarea unuia sau mai multor elemente funcționale desemnate, ale unui sistem de evaluare a conformității.

acord multilateral / *multilateral agreement / arrangement multilateral / многостороннее соглашение*

- acord de recunoaștere care acoperă acceptul mutual al rezultatelor a mai mult de două părți.

acord unilateral / *unilateral agreement / arrangement unilateral / одностороннее соглашение*

- acord de recunoaștere care acoperă acceptarea rezultatelor unei părți de către cealaltă parte.

acreditare / *accreditation / accréditation / аккредитация*

- procedură prin care un organism, ce are o anumită autoritate, recunoaște legal că un organism sau o persoană este competentă să efectueze sarcini specifice.

acreditare (a unui laborator) / *(laboratory) accreditation / accréditation (d'un laboratoire) / аккредитация (лаборатории)*

- recunoașterea oficială că un laborator de încercări este competent să execute anumite încercări sau anumite tipuri de încercări.

acreditare (acces la un sistem de ...) / *acces to an accreditation system / acces a un système d'accréditation / доступ к системе аккредитации*

- posibilitatea pentru un solicitant de a obține o acreditare după regulile sistemului.

acreditare (criterii de ...) / *accreditation criteria / criteres d'accréditations / критерии аккредитации*

- ansamblu de cerințe folosite de un organism de acreditare pe care un organism de evaluare a conformității trebuie să le îndeplinească pentru a fi acreditat.

Z

zero (ref. management calitate) / zero / zero / ноль

- termen ce rezumă unul din conceptele fundamentale ale managementului calității, utilizat pentru a caracteriza excelența sau căutarea perfecțiunii produselor în cadrul caracteristicilor stabilite; cinci zero rezumă criteriile: **zero** defecte, **zero** întârzieri, **zero** opriri (întreruperi), **zero** hârtii, **zero** stoc sau stoc nul.

zona de indiferență (la eșantionarea pentru acceptare) / indifference zone (acceptance sampling chart usage) / zone d'indifférence (réception par échantillonnage) / зона безразличия (для выборочного контроля при приемке)

- zona care include nivelurile de calitate între nivelul de calitate acceptabil și nivelul de calitate limită.

zonă de indiferență (uzuală pentru fișa de control de acceptare) / indifference zone (acceptance control chart usage) / zone d'indifférence (usage d'une carte de contrôle pour acceptation) / зона безразличия (для подтверждающей карточки контроля)

- nivelurile procesului situate între zona de procese acceptabile și zona de respingere a proceselor (de exemplu, între nivelul de acceptabilitate al procesului și nivelul de respingere al procesului).

zona de procese acceptabile / zone of acceptable processes / zone de processus acceptables / зона приемлемых процессов

- zona în jurul nivelului standard sau central, care include acele niveluri ale procesului reprezentând procese care este rațional să fie acceptate tot timpul.

zona de respingere a proceselor / zone of rejectable processes / zone de processus à rejeter / зона отклоняемых процессов

- zona (sau zonele) nivelurilor procesului localizată deasupra sau sub nivelul (nivelurile) de respingere a procesului, care include toate nivelurile procesului reprezentând procese care este rațional să fie respinse tot timpul.

zona moartă / *dead band* / *zone morte* / *зона нечувствительности*

Z - interval maxim în interiorul căruia un semnal de intrare poate fi modificat în ambele sensuri fără să producă o modificare a răspunsului unui mijloc de măsurare. / *Note:* 1) Zona moartă poate depinde de viteză de modificare. 2) Zona moartă este uneori lărgită în mod deliberat, pentru a se evita modificările răspunsului datorate unor mici modificări ale semnalului de intrare.